

Aili Paju 85

Arstiteadlane ja kirjanik professor Aili Paju tähistas 8. septembril oma 85. sünnipäeva.

Aili Paju on sündinud 1938. aastal Tartus. Keskkooli on ta omandanud Kohtla-Järve I Keskkoolis. Koolieas armastas ta väga sporti ja muusikat. Ta oli Eesti koondvõistkonna liige nii kergejõustikus kui ka võrkpallis ning Eesti noorte rekordiomanik odaviskes. Tema kooliaegne rokkbänd L'Organola võitis muusikafestivalil hõbemedali.

Pärast keskkooli lõpetamist omandas Aili Paju õpetajakutse TRÜ arstiteaduskonna kehakultuuri osakonnas (1957–1961) ning seejärel töötas kergejõustikutreenerina Kohtla-Järve Laste Spordikoolis. Aastatel 1963–1968 õppis ta TRÜ arstiteaduskonna ravi osakonnas. Üliõpilasena töötas ta molekulaarbioloogia laboris, uurides r-RNA füüsikalise-keemilise omadusi. Ta töötas välja geelfiltratsiooni meetodi seotud ja vabade katehoolamiinide määramiseks veres. Pärast ülikooli lõpetamist lõi ta Tartu ülikooli kliiniku taastusravi osakonna ja oli selle juhataja.

1970. aastal kaitses Aili Paju meditsiinikandidaadi väitekirja biokeemia alal ning 1975. aastal meditsiinidoktori väitekirja arstliku kontrolli ja taastusravi alal. Aastal 1979 valiti Aili Paju taastusravi korraliseks professoriks. Alates 1980. aastast jätkas ta tööd adaptatsiooni tööühma juhina TRÜ üld- ja molekulaarpatoloogia instituudi elutegevuse hormonaalse regulatsiooni laboris.

Aili Paju töötas Tartu Ülikoolis kokku 27 aastat (1967–1994). Ta on olnud viljakas uurija, tema tööde tulemused on avaldatud 135 teadusartiklis. Ta oli üliõpilaste

Professor Aili Paju

seas populaarne ja hinnatud lektor. Kõrge hinnangu pälvisid tema loengutsüklid biokeemia alal kehakultuuriüliõpilastelt, taastusravi alal arstiüliõpilastelt ning psühhosomaatika alal filosoofiatudengitelt. Rahvaülikooli kuulajad hindasid kõrgelt tema traditsioonilise meditsiini ja loodusravi valdkonna loenguid. Ta juhendas üliõpilaste teadusringi tegevust traditsioonilise meditsiini ja loodusravi alal. Ta on juhendanud ja konsulteerinud 11 doktoriväitekirja valmimist. Aili Paju on mitmete teadusseltside liige nii kodu- kui ka välismaal.

Aili Paju on olnud vabakutsealine kirjanik alates 1994. aastast. Kirjanduslikku tegevust alustas ta 1963. aastal vestete ja esseede avaldamisega ajalehtedes ja ajakirjades. Nüüdseks on tema sulest ilmunud 13 ilukirjanduslikku, 16 loodusravi käsitlevat teost ning ligi 500 populaarteaduslikku artiklit,

lisaks veel mitmeid õppevahendeid sportlastele.

Juubilar on paljude aastate jooksul kevadest sügiseni tegutsenud oma maakodus, kus on ammutanud energiat tihedas suhtluses loodusega, mis on aidanud jäädvustada oma rikkalikku elukogemust kirjasõnas. Ta on endiselt viljakas autor, alates 2015. aastast on temalt ilmunud 9 raamatut, sh ilukirjandust, memuaare ning ravimtaimede ja loodusravi käsitlusi. Praegugi on tal valmimas raamat lindude elust. Paljud tema teosed on tõlgitud inglise, vene, soome ja läti keelde.

Tartu Ettevõtlike Daamide Assotsiatsioon tunnustas 2010. aastal professor Aili Paju aasta daami tiitliga tema viljaka tegevuse eest loodusravi alal ning 2020. aastal andis Ühendus Eesti Elujõud talle elutööpreemia.

Professor Aili Paju on ületamatult kõrge enesedistsipliiniga, tark, töökas ja ülimalt suure lugemusega erudeeritud arstiteadlane, kelle üle võib iga eestlane ja ka arstiteadus uhke olla. Oma sisimas on ta alati rõõmsameelne, optimistlik ja positiivse maailmavaatega. Ta armastab oma kallist Eestimaad, selle loodust ja inimesi. Ta jälgib tähelepanelikult arengusuundumusi Eestis ja maailmas, märkab ja analüüsib toimuvaid muutusi ühiskonnaelu ja poliitika vallas. Erakordselt produktiivne elutee on võimalik vaid loobumise ja tavainimese igapäevatoimetustest. Seda suudab vaid suure tahtejõuga ja laia maailmatunnetusega elutark inimene.

Palju õnne, tugevat tervist ja jätkuvat loomejõudu juubilarile!

Kolleegid, õpilased, patsiendid, sõbrad ja tuttavad